

CÔNG TÁC QUẢN LÝ VÀ TỔ CHỨC LỄ HỘI NĂM 2015 QUA KẾT QUẢ THANH TRA, KIỂM TRA

QUỐC HIỆP - THU HẰNG

I. Kết quả kiểm tra

1. Về công tác lãnh đạo, chỉ đạo

Thực hiện *Chỉ thị số 41-CT/TW ngày 05/02/2015 của Ban Bí thư Trung ương về việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác quản lý và tổ chức lễ hội; Công điện số 229/CĐ-TTg ngày 12/02/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường công tác quản lý, tổ chức hoạt động lễ hội*, Ban Cán sự Đảng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã ban hành văn bản số 09-BCSD/BVHTTDL ngày 12/02/2015 để nghị Tỉnh ủy, Thành ủy các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chỉ đạo các cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, đoàn thể, các sở, ban, ngành tổ chức quán triệt và thực hiện nghiêm Chỉ thị và Công điện của Thủ tướng Chính phủ; tăng cường sự lãnh đạo của các cấp ủy Đảng đối với công tác quản lý và tổ chức lễ hội; đảm bảo việc quản lý và tổ chức lễ hội của từng ngành, địa phương, cơ sở theo đúng quy định của pháp luật, thiết thực, hiệu quả, tiết kiệm, phù hợp với thuần phong mỹ tục và các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc; các địa phương thực hiện tốt việc giảm tần suất trong tổ chức lễ hội theo *Nghị định số 145/2013/NĐ-CP ngày 29/10/2013 của Chính phủ Quy định về tổ chức ngày kỷ niệm; nghi thức trao tặng, đón nhận hình thức khen thưởng, danh hiệu thi đua; nghi lễ đối ngoại và đón tiếp khách nước ngoài*.

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã chỉ đạo quyết liệt, cùng với sự vào cuộc tích cực của các cấp ủy, chính quyền các cấp, cũng như sự phối hợp của các cơ quan, ban, ngành từ Trung ương đến địa phương, do vậy, công tác quản lý và tổ chức lễ hội năm 2015 trên cả nước đã có nhiều chuyển biến tích cực. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du

lich đã ban hành các văn bản số 4702/BVHTTDL-TTr ngày 24/12/2014 về chỉ đạo công tác quản lý và tổ chức hoạt động lễ hội năm 2015; Công văn số 556/BVHTTDL-VHCS ngày 12/02/2015 về việc triển khai Chỉ thị số 41-CT/TW ngày 05/02/2015 của Ban Bí thư Trung ương; Công điện số 229/CĐ-TTg ngày 12/02/2015 của Thủ tướng Chính phủ; Quyết định số 486/QĐ-BVHTTDL ngày 12/02/2015 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về ban hành tiêu chí, thang điểm đánh giá thực hiện công tác quản lý và tổ chức lễ hội; Công văn số 71/BVHTTDL-VHCS ngày 12/01/2015 về việc tiếp tục chấn chỉnh việc quản lý, sử dụng tiền có mệnh giá nhỏ trong hoạt động văn hóa, tín ngưỡng, lễ hội; Công văn số 72/BVHTTDL-VHCS ngày 15/01/2015 về việc phối hợp quản lý, sử dụng, lưu thông đồng tiền có mệnh giá nhỏ trong hoạt động văn hóa, tín ngưỡng, lễ hội; Công văn số 943/BVHTTDL-VHCS ngày 19/3/2015 về việc tiếp tục tăng cường chấn chỉnh công tác quản lý và tổ chức lễ hội.

Thanh tra Bộ đã tích cực tham mưu, xây dựng kế hoạch kiểm tra hoạt động lễ hội cho các đoàn do lãnh đạo Bộ dẫn đầu; chỉ đạo Thanh tra các Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch xây dựng kế hoạch, tăng cường thanh tra, kiểm tra hoạt động lễ hội trước, trong và sau mùa lễ hội năm 2015. Thanh tra Bộ đã thành lập 06 đoàn kiểm tra tại 18 điểm di tích nơi tổ chức lễ hội.

Các địa phương đã tổ chức phổ biến, quán triệt nghiêm túc và triển khai công tác tổ chức, quản lý lễ hội trên địa bàn theo các văn bản chỉ đạo của Trung ương, Thủ tướng Chính phủ và của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch. Hầu hết lễ hội ở các tỉnh,

thành phố đều được các cấp ủy, chính quyền ban hành văn bản chỉ đạo cụ thể, như: quyết định thành lập Ban chỉ đạo, Ban tổ chức, phê duyệt kế hoạch tổ chức, phân công nhiệm vụ cho từng tổ chức, cá nhân, xây dựng kịch bản theo quy định, phù hợp lịch sử di tích và truyền thống văn hóa của địa phương. Nhận thức của cấp ủy, chính quyền và các ban, ngành ở các địa phương về trách nhiệm quản lý di tích, quản lý và tổ chức lễ hội đã được nâng cao. Hoạt động lễ hội ngày càng đi vào nề nếp, phù hợp với đặc điểm của từng địa phương, cộng đồng dân cư, đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng của nhân dân.

2. Công tác tuyên truyền

Công tác tuyên truyền được các Ban Quản lý di tích, Ban Tổ chức lễ hội tăng cường hơn, đa dạng về hình thức, phong phú về nội dung (lịch sử di tích, ý nghĩa của lễ hội, bảo vệ di tích, các quy định của di tích và lễ hội, nội dung thực hiện nếp sống văn minh nơi có di tích và lễ hội...). Nhiều lễ hội đã tăng cường hệ thống bảng, biển để tuyên truyền và hướng dẫn du khách, sử dụng hệ thống loa truyền thanh, in tờ gấp, lập website, tổ chức các cuộc họp báo có sự tham gia của hàng chục cơ quan báo chí, truyền thông, nhờ đó đã thu hút được nhiều du khách hơn, tuyên truyền sâu rộng hơn về hoạt động lễ hội, nhiều lễ hội đã và đang tổ chức tốt, như: Yên Tử, đền Cửa Ông (Quảng Ninh); đền Hùng, đền Mẫu Âu Cơ (Phú Thọ); đền Trần (Nam Định); Côn Sơn - Kiếp Bạc (Hải Dương); chùa Bà Thiên Hậu (Bình Dương), miếu Bà chúa Xứ núi Sam (An Giang), đền Sòng Sơn, đền cô Chín Giếng (Thanh Hóa); Cố đô Hoa Lư (Ninh Bình); chùa Keo (Thái Bình); đền Mẫu, đền Thượng (Lào Cai); đền Mẫu Đông Công (Yên Bái); đền Trần Thương (Hà Nam), đền Hồng Sơn, đền Cờn (Nghệ An)...

3. Công tác an ninh trật tự, an toàn giao thông, phòng chống cháy nổ, vệ sinh môi trường và hoạt động kinh doanh hàng hóa, dịch vụ

Nhiều di tích, nơi tổ chức lễ hội, chính quyền và ngành Văn hóa địa phương đã quan tâm quy hoạch di tích, cơ sở hạ tầng được đầu tư, mở rộng khu vực II để làm sân lễ hội, nơi trông giữ phương tiện giao thông, sắp xếp hàng quán dịch vụ, xây dựng công trình vệ sinh công cộng hợp chuẩn, tổ chức thu gom rác thải kịp thời, xử lý rác thải theo công nghệ hiện đại..., tạo điều kiện cho các lễ hội diễn ra tốt hơn, đỡ ùn tắc, chen lấn, các công trình phụ trợ

phục vụ tốt cho du khách. Một số địa phương đã tổ chức cho các hộ kinh doanh ký cam kết, thực hiện các quy định của Ban Tổ chức, phối hợp với cơ quan chức năng kiểm tra, giám sát việc niêm yết giá bán một số mặt hàng theo quy định, không tranh giành, đeo bám khách, đảm bảo vệ sinh môi trường..., như: Yên Tử, đền Cửa Ông (Quảng Ninh), đền Đô (Bắc Ninh), Côn Sơn (Hải Dương); đền Bắc Lệ, đền Mẫu Đồng Đăng (Lạng Sơn), đền Mẫu, đền Thượng (Lào Cai); đền Hùng, đền Mẫu Âu Cơ (Phú Thọ), đền Sòng Sơn, đền Giếng (Thanh Hóa)...

An ninh trật tự, an toàn cho nhân dân được chính quyền chỉ đạo Ban Quản lý xây dựng kế hoạch, lắp đặt camera theo dõi trong khu vực bên trong của di tích. Công tác phòng cháy, chữa cháy, vệ sinh môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm, giá cả hàng quán dịch vụ được quán triệt và chỉ đạo tới các tiểu ban. Đảm bảo các hoạt động dịch vụ phục vụ lễ hội được quản lý tốt, giảm thiểu việc thương mại hóa lễ hội.

4. Việc quản lý thu, chi tiền công đức

Ủy ban nhân dân nhiều tỉnh, thành phố đã ban hành quy chế quản lý, sử dụng nguồn thu từ hoạt động khai thác, phát huy giá trị di tích, áp dụng thực hiện thống nhất trên phạm vi toàn tỉnh. Ban Quản lý di tích, Ban Tổ chức lễ hội các địa phương đã xây dựng kế hoạch dự kiến thu, chi trong tổ chức hoạt động lễ hội và công khai minh bạch trong thu, chi tiền công đức, tiền giọt dầu. Nhiều Ban quản lý di tích bổ sung hòm, khay..., đựng tiền dầu nhang trong di tích, đồng thời, bố trí lực lượng thu gom tiền lễ, tiền giọt dầu vào nơi quy định.

5. Kết quả kiểm tra cụ thể

5.1. Các đoàn kiểm tra của Bộ

Trước tết Nguyên đán, Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch tiến hành kiểm tra 17 điểm di tích trên 9 tỉnh, thành phố, gồm: đền Bắc Lệ, đền Mẫu Đồng Đăng (Lạng Sơn); đền Mẫu Âu Cơ, đền Hùng (Phú Thọ); đền, chùa Tây Thiên, đền Bắc Cung (Vĩnh Phúc); chùa Hương (Hà Nội), di tích Côn Sơn - Kiếp Bạc (Hải Dương); đền Trần, đền Mẫu (Hưng Yên); đền Đô, đền Bà Chúa Kho (Bắc Ninh); đền Lãnh Giang, đền Trần Thương (Hà Nam); đền Trần, quần thể di tích phủ Dầy (Nam Định).

Sau tết, Bộ Văn hoá, Thể thao và Du lịch tiếp tục kiểm tra 43 điểm di tích trên 20 tỉnh, thành phố có di tích và lễ hội lớn, như: khu di tích danh thắng Yên

Tử, đền Cửa Ông (Quảng Ninh), đền Trần Thương, đền Lảnh Giang (Hà Nam), đền thờ vua Đinh, vua Lê, chùa Bái Đính (Ninh Bình), đền Trần, đền Đồng Bằng, đền Tiên La (Thái Bình), đền Trần, quần thể di tích phủ Dày (Nam Định), chùa Hương, đền Và, chùa Mía, đền và lăng mộ Ngô Quyền, phủ Tây Hồ (Hà Nội), đền Bà chúa Kho, Hội Lim (Bắc Ninh), đền Đông Cuông (Yên Bái), đền Bảo Hà, đền Mẫu, đền Trần Thương (Lào Cai), di tích Côn Sơn - Kiếp Bạc (Hải Dương) chùa Bà Thiên Hậu (Bình Dương), miếu Bà chúa Xứ núi Sam (An Giang), đền Hùng (Phú Thọ), khu danh thắng Tây Thiên (Vĩnh Phúc).

Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã phối hợp với Hội Di sản văn hóa tổ chức lấy ý kiến của các nhà khoa học để đưa ra giải pháp phù hợp để bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu có chọn lọc các giá trị văn hóa mới, phù hợp với thuần phong mỹ tục.

Lãnh đạo Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã làm việc trực tiếp với Lãnh đạo tỉnh Bắc Ninh, Phú Thọ về tục “chém lợn” tại lễ hội đình làng Ném Thương, Bắc Ninh và tục “đập trâu” trong lễ hội Cầu trâu, “cướp phết” Hiền Quan (Phú Thọ). Tại sơ kết 6 tháng 2015 về công tác quản lý tổ chức lễ hội, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã mời đại diện các cựu cao niên của làng Ném Thương (Bắc Ninh) và Hương Nha, Hiền Quan (Phú Thọ) tham dự và cam kết tổ chức lễ hội năm 2016 không còn hiện tượng có tục hiến sinh gây phản cảm trong dư luận xã hội.

Thanh tra Bộ đã tổ chức các đoàn kiểm tra công tác quản lý và tổ chức lễ hội tại chùa Hương, đền Đức Thánh Cả, đền Sóc, chùa Thầy, chùa Tây Phương (Hà Nội), đền Cửa Ông, khu di tích danh thắng Yên Tử (Quảng Ninh), Hội Lim, chùa Phật Tích, đền Bà Chúa Kho (Bắc Ninh), đền Trần, chùa Keo (Thái Bình), đền Trần, đền Bảo Lộc (Nam Định), đền Trần Thương (Hà Nam), đền Thượng, đền Cảnh Xanh, đền Ý La (Tuyên Quang).

Theo thông tin phản ánh của báo chí (161 bài báo, không kể các phương tiện phát thanh - truyền hình) đã đề cập đến những vấn đề tiêu biểu và hạn chế trong công tác quản lý và tổ chức hoạt động lễ hội. Để khắc phục những hiện tượng phản cảm trong lễ hội, Lãnh đạo Bộ và Thanh tra Bộ cùng các cơ quan chức năng đã có những buổi làm việc trực tiếp với chính quyền địa phương và nhân dân, để đối thoại và đề nghị địa phương đưa ra giải pháp

phù hợp trong việc tổ chức hoạt động lễ hội có tục hiến sinh, như: đâm trâu, chém lợn, đập đầu trâu, cướp phết, tranh lộc... mà dư luận xã hội đã lên án, coi là không phù hợp với xã hội hiện tại.

Thanh tra Bộ phối hợp với Cục Văn hóa cơ sở kiểm tra, ngăn chặn kịp thời hoạt động Festival diễn xướng châu văn không phép tại đền Bồng (thuộc quần thể di tích phủ Dày Nam Định).

5.2- Tại các tỉnh, thành phố

Theo báo cáo của một số tỉnh, thành phố cho thấy: Ủy ban nhân dân các địa phương đã chủ động xây dựng kế hoạch thanh tra, kiểm tra, hướng dẫn các cơ sở thực hiện tốt việc tổ chức hoạt động lễ hội, có phương án phòng, chống cháy nổ, trộm cắp, đánh bạc... tại các di tích, lễ hội. Các địa phương cũng đã thành lập nhiều đoàn kiểm tra trên khắp địa bàn tỉnh, thành phố, xử lý trên 218 trường hợp và thu giữ hơn 551 tang vật vi phạm, trong đó:

- Tại Hà Nội: Tổng lượng khách về trải hội chùa Hương vào khoảng 1.400.000 lượt người/năm. Các cửa hàng kinh doanh dịch vụ đều đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, không còn tình trạng đổi tiền lẻ trong khu vực lễ hội; không có trường hợp treo bán thịt tươi sống gây phản cảm; công tác vệ sinh môi trường, thu gom, xử lý rác thải hàng ngày được đảm bảo sạch sẽ trên cả đường bộ và đường thủy. Qua kiểm tra, lực lượng Công an thành phố, Công an huyện đã bắt giữ 31 đối tượng cùng 31 xe mô tô, vì có hành vi theo phương tiện chèo kéo, gây phiền hà cho du khách.

- Tại Quảng Ninh: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã có các văn bản quản lý nhà nước về di tích, lễ hội. Chủ động tổ chức di dời và không bài trí tượng sư tử và các linh vật lạ không đúng với truyền thống Việt Nam ra khỏi cơ sở thờ tự. Lượng du khách về lễ hội Yên Tử những ngày đầu năm rất đông, có thời điểm hơn 100.000 người/ngày. Tính đến ngày 15/11/2015, Yên Tử đón hơn 1.400.000 lượt khách (bằng 90% cùng kỳ), trong đó có trên 103.000 lượt khách quốc tế (bằng 120% cùng kỳ).

- Tại Hải Dương: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp với Văn phòng Ủy ban nhân dân tỉnh, tham mưu giúp Ủy ban nhân dân tỉnh thành lập Ban Tổ chức, với 27 thành viên do Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh làm Trưởng ban; Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, Trưởng ban Tuyên giáo

Tỉnh ủy và Giám đốc Công an tỉnh làm Phó Trưởng ban; xây dựng và ban hành kế hoạch số 167/KH-TBNDTT về việc tổ chức Lễ hội truyền thống Côn Sơn - Kiếp Bạc; tiến hành tổ chức kiểm tra tại lễ hội Côn Sơn - Kiếp Bạc, trong đó, các hộ kinh doanh hàng quán dịch vụ đã ký cam kết thực hiện các quy định của Ban Tổ chức.

- Tại Quảng Nam: Có sự quá tải về số lượng du khách đến tham gia lễ hội trong những ngày khai hội. Phần nghi thức cúng bái còn nặng nề, rườm rà; các hoạt động tổ chức hội vẫn còn mang tính rập khuôn; nhiều nơi chỉ chú ý đến cúng bái...

- Tại di tích đền Bà chúa Kho (Bắc Ninh): Ban Quản lý cũng đã lắp đặt hệ thống camera trong khu vực di tích để theo dõi các hoạt động diễn ra trong lễ hội; công tác quản lý tiên công đức được tiến hành đúng quy định, hàng ngày có bộ phận chuyên thu gom, chuyển và kiểm đếm số lượng ghi vào sổ thu, chi, đặc biệt, hiện tượng ăn xin, ăn mày gần như không còn, do có đội thu gom và tập kết về Trung tâm Bảo trợ xã hội của tỉnh...

- Tại di tích đền Hùng (Phú Thọ): Đã kiểm tra và xử lý các trường hợp bán hàng rong, đổi tiền lẻ, chèo kéo khách. Giỗ tổ Hùng Vương năm 2015 diễn ra đúng vào dịp người dân cả nước nghỉ lễ 30/4, nên lượng du khách về rất đông, có khoảng 6 - 7 triệu khách tham dự.

- Lễ hội Vía Bà chúa Xứ núi Sam (An Giang): Trong năm ngày diễn ra lễ hội, có khoảng hơn 10 vạn người về dự lễ và tham gia các trò diễn, như: hát bội, múa võ, ca nhạc ngũ âm, múa lân, đánh cờ... Hằng năm, di tích này có trên 4 triệu lượt khách trong và ngoài nước đến tham quan.

- Tại di tích quốc gia chùa Ông (Thất phủ cổ miếu) ở Đồng Nai: Có hiện tượng lợi dụng người dân tham gia vui xuân, trảy hội, đón chào năm mới, một số người dân đã đến bán hàng với giá cao hơn ngày thường; một số bãi giữ xe và hộ gia đình tranh thủ nâng giá gấp 2 - 3 lần ngày thường, gây bức xúc trong dân.

II. Nhận xét chung

Qua kiểm tra thực tế và báo cáo của các tỉnh, thành phố về công tác quản lý, tổ chức hoạt động lễ hội năm 2015, có thể nhận thấy:

1. Ưu điểm

Việc thực hiện nếp sống văn minh trong lễ hội từng bước đã được cải thiện và nâng cao; các

phương án đảm bảo an toàn lễ hội được quan tâm chú trọng, không có các biểu hiện tiêu cực nghiêm trọng xảy ra; mục tiêu gắn kết lễ hội với phát triển du lịch được nhiều địa phương thực hiện có hiệu quả. Thông qua lễ hội, hình ảnh đất nước, con người Việt Nam, các giá trị văn hóa đặc sắc của từng vùng, miền, địa phương trong cả nước được quảng bá rộng rãi. Hoạt động lễ hội góp phần quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, nhiều giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc được bảo tồn, phát huy có hiệu quả.

Tại các địa phương, hoạt động lễ hội diễn ra đảm bảo vui tươi, lành mạnh, an toàn, tiết kiệm, nhân dân thực sự được hưởng thụ những nét đặc sắc văn hóa tinh thần vào dịp đầu xuân, tạo không khí phấn khởi, thi đua sôi nổi chào mừng các ngày lễ lớn của đất nước, chào mừng Đại hội Đảng các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng.

Kinh phí tổ chức lễ hội chủ yếu là nguồn lực xã hội hóa của nhân dân, do cộng đồng tổ chức, nhà nước không cấp kinh phí tổ chức lễ hội. Nguồn kinh phí thu được đã được sử dụng cơ bản là đúng pháp luật, đúng mục đích, phục vụ công tác bảo vệ, tu bổ di tích và tổ chức lễ hội, đầu tư vào xây dựng cơ sở hạ tầng, phục vụ nhu cầu dân sinh và thực hiện chính sách an sinh xã hội, từ thiện, nhân đạo tại địa phương.

Qua kiểm tra thực tế và đánh giá theo Quyết định 486/QĐ-BVHTTDL về việc ban hành tiêu chí, thang điểm đánh giá thực hiện công tác quản lý và tổ chức lễ hội dân gian, đã có một số địa phương thực hiện tốt, như: đền Cửa Ông, danh thắng Yên Tử (Quảng Ninh); Côn Sơn, Kiếp Bạc (Hải Dương); chùa Tây Thiên (Vĩnh Phúc), đền Hùng, đền Mẫu Âu Cơ (Phú Thọ); đền Mẫu, đền Thượng (Lào Cai); đền Mẫu Đông Cuông (Yên Bái); đền Hồng Sơn, đền Cờn (Nghệ An); đền Chợ Củi, đền Bà Bích Châu, chùa Hương Tích (Hà Tĩnh), đền Sòng Sơn, đền Giếng (Thanh Hóa)...

2. Tồn tại

Qua kiểm tra thực tế và báo cáo của các tỉnh, thành phố về công tác quản lý và tổ chức hoạt động lễ hội, còn tồn tại một số vấn đề sau:

1. Một số địa phương chưa thực hiện phổ biến, quán triệt sâu rộng, nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Trung ương, Thủ tướng Chính phủ và của Bộ

Văn hóa, Thể thao và Du lịch về công tác tổ chức, quản lý lễ hội trên địa bàn;

2. Một số lễ hội còn hiện tượng phản cảm, gây bức xúc trong dư luận và xã hội, như tục “chém lợn” tại lễ hội đình làng Ném Thượng (Bắc Ninh) và tục “đập trâu” tại lễ hội Cầu trâu, “cướp phết” Hiền Quan (Phú Thọ), “cướp lộc” (lễ hội đền Sóc);

3. Ban Tổ chức chưa thể hiện rõ tinh thần trách nhiệm ở một số lễ hội. Sự phối hợp của các Sở, ban, ngành địa phương và các tiểu ban chưa kịp thời trong việc giải quyết, chấn chỉnh những phát sinh, tồn tại diễn ra trong lễ hội trên địa bàn, như: chèo kéo khách, lén lút đổi tiền lẻ, đốt nhiều vàng mã, đồ mã, ăn xin, ăn mày, khăn thuê; hàng quán lấn chiếm lối đi vào di tích; nâng giá hàng hóa, dịch vụ và trông giữ phương tiện; hoạt động hầu đồng còn sử dụng loa phóng thanh gây ồn trong di tích, như: chùa Hương, phủ Tây Hồ (Hà Nội); đền Bà chúa Kho (Bắc Ninh); đền Mẫu Ý La, đền Cảnh Xanh, đền Thượng (Tuyên Quang); đền Bảo Hà (Lào Cai); nhiều di tích ở phủ Dày (Nam Định)...; một số Ban Tổ chức lễ hội chưa được tập huấn nghiệp vụ chuyên môn về quản lý và tổ chức lễ hội.

4. Một số lễ hội chưa xây dựng được công trình vệ sinh công cộng hợp chuẩn và chưa thu gom, xử lý rác thải kịp thời;

5. Một số di tích, nơi tổ chức hoạt động lễ hội, Ban Quản lý di tích, thủ nhang, thủ đền đã tự ý làm thêm mái vẩy, khung thép, lợp mái tôn, tiếp nhận công đức bằng hiện vật, cho nhân dân bán hàng trong khu vực I, làm ảnh hưởng tới không gian di tích, vi phạm quy định của *Luật di sản văn hóa*.

3. Giải pháp

Để việc quản lý, tổ chức lễ hội năm 2016 đạt kết quả tốt, thiết nghĩ, các địa phương cần có các giải pháp khắc phục những tồn tại nêu trên. Cụ thể là:

1. Cấp ủy, chính quyền các cấp ở địa phương cần tiếp tục quán triệt, phổ biến, nhân rộng và chỉ đạo thực hiện nghiêm túc và triển khai công tác tổ chức, quản lý lễ hội trên địa bàn theo Chỉ thị số 41-CT/TW ngày 05/02/2015 của Ban Bí thư Trung ương về việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác quản lý và tổ chức lễ hội; Công điện số 229/CT-ĐT ngày 12/02/2015 của Thủ tướng Chính phủ về việc tăng cường công tác quản lý, tổ chức hoạt động lễ hội và các văn bản chỉ đạo của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch.

2. Tăng cường tuyên truyền, vận động nhân dân địa phương, Ban Quản lý di tích và Ban Tổ chức lễ hội - những nơi có tục hiến sinh, đưa ra giải pháp phù hợp, tránh hiện tượng phản cảm, gây bức xúc trong dư luận và xã hội.

3. Chính quyền địa phương, chỉ đạo các Sở, ban, ngành địa phương, các Ban Quản lý di tích, Ban Tổ chức lễ hội tăng cường sự phối hợp, nâng cao tinh thần trách nhiệm; kịp thời giải quyết, chấn chỉnh những phát sinh, tồn tại diễn ra trong lễ hội trên địa bàn, như: chèo kéo khách, lén lút đổi tiền lẻ, đốt nhiều vàng mã, ăn xin, ăn mày, khăn thuê; hàng quán lấn chiếm lối đi vào di tích; nâng giá trông giữ phương tiện; bố trí lực lượng thu gom kịp thời tiền đặt lễ và tiền dầu nhang; hướng dẫn nhân dân và du khách thực hiện nếp sống văn minh khi tham gia lễ hội. Tăng cường kiểm tra, giám sát và xử lý nghiêm những người được giao nhiệm vụ nhưng không hoàn thành nhiệm vụ trong quản lý và tổ chức lễ hội. Xây dựng mới hoặc cải tạo công trình vệ sinh công cộng hợp chuẩn, bổ sung thùng rác, tổ chức thu gom rác thải kịp thời, đầu tư xây dựng cơ sở xử lý rác thải theo công nghệ hiện đại để tạo môi trường trong sạch trong lễ hội.

4. Ủy ban nhân dân các huyện, thị, thành phố, Ban Quản lý di tích, Ban Tổ chức lễ hội, thủ nhang, nhà đền và sư trụ trì thực hiện nghiêm túc công tác quản lý di tích, tổ chức lễ hội theo các quy định của *Luật di sản văn hóa* và các văn bản có liên quan. Đồng thời, tiến hành quy hoạch tổng thể các di tích, cắm mốc phân giới rõ khu vực bảo vệ I, khu vực bảo vệ II; các công trình phụ trợ phục vụ du khách; không tùy tiện tiếp nhận công đức bằng hiện vật vào di tích.

Ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch địa phương cần tham mưu Ủy ban nhân dân cấp tỉnh để ra những biện pháp, giải pháp cụ thể khắc phục những tồn tại trong năm 2015 để quản lý và tổ chức tốt hơn hoạt động lễ hội 2016 tại địa phương.

Trên đây là những nét khái quát về công tác quản lý, tổ chức lễ hội năm 2015 qua kết quả thanh tra, kiểm tra, cùng một số đề xuất về giải pháp quản lý, tổ chức hoạt động lễ hội năm 2016./.

Q.H - T.H

(Ngày nhận bài: 15/12/2015; Ngày phân biên đánh giá: 28/12/2015; Ngày duyệt đăng bài: 11/01/2016).